

Nr 58.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till korpralen C. R. Johanssons änka och minderåriga barn; given Stockholms slott den 10 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Uti § 1 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgas, att, därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande

värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylik ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

Om skadan medfört döden *inom två år* från olycksfallet eller från det sjukdomen blev känd, utgiver staten, enligt § 4 mom. 3 a) och b) i nämnda förordning enligt dess ursprungliga lydelse, dels begravningshjälp med 75 kronor, dels ock till änka, när äktenskapet slutits före den tidpunkt, då skadan uppkom, en årlig livränta av 180 kronor från dödsfallet, så länge hon lever ogift, och till minderårigt barn, som fötts före sagda tidpunkt eller födes därefter i ett förut slutet äktenskap, en årlig livränta av 90 kronor från dödsfallet, till dess det uppnått femton års ålder, dock att, där livräntor till efterlevande skulle sammanlagt överstiga 450 kronor, de skola, i förhållande till vad på en var livräntetagare belöper, till detta belopp nedsättas, så länge anledningen till dylik nedsättning fortfar.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfond.

Genom förordning den 4 juni 1920 (Svensk författningssamling nr 305) har emellertid nyssnämnda i § 4 mom. 3 av förordningen stadgade tidsbegränsning av två år borttagits i fråga om skada, som yppats efter ingången av år 1919, varjämte genom samma förordning ersättningsbeloppen i anledning av skada, som uppkommit efter ingången av år 1921, fördubblats.

Beträffande skada, som uppkommit före den 1 januari 1921, hava genom kungörelse den 22 april 1921 (Svensk författningssamling nr 190) ersättningsbeloppen enligt förordningen den 18 juni 1909 förhöjts med 50 procent för år 1921. Beslut om dylik förhöjning för innevarande år har ännu icke meddelats.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Naëmi Johansson, född Hammargren, änka efter korpralen vid 1:a eldarekompaniet nr 205 Carl Robert Johansson, anhållit om ett årligt försörjningsbidrag för sig och sina två minderåriga barn.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att korpralen Johansson år 1918 under tjänstgöring vid flottan ådragit sig lungsjukdom under sådana förhållanden, att ersättning med stöd av bestämmelserna i förberörda förordning den 18 juni 1909 tillerkänts honom; att Johansson

avlidit av sjukdomen den 24 februari 1921, därvid han efterlämnat änkan, som varit förenad med honom i ett den 26 november 1910 slutet äktenskap, samt i äktenskap med henne födda barnen Sten Gustaf Birger, född den 27 januari 1912, och Wivan Ingegärd, född den 13 augusti 1916; att änkan Johansson befinner sig i behövande omständigheter; att hon icke är författningsenligt berättigad till gratial eller pension genom flottans pensionskassa för sig eller sina barn; samt att enligt meddelande från riksförsäkringsanstalten ersättning enligt förordningen den 18 juni 1909 icke kan utgå till änkan eller barnen, enär mer än två år förflutit mellan korpralen Johanssons dödsfall och den tidpunkt, då sjukdomen blev känd.

Marinförvaltningen, som den 11 augusti 1921 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört, att det icke syntes vara förenligt med billighet, att änkan Johansson skulle gå miste om rätten till livränta endast därför, att hennes makes död inträffat något längre tid efter sjukdomens framträdande än två år. Lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 innehölle icke någon liknande inskränkning i rätten till dödsfallsersättning för olycksfall i arbete. Vidare hade riksdagen i ömmande fall, då livränta författningsenligt ej utginge, medgivit antingen livränta eller änkepension efter personer, som avlidit i följd av skada eller sjukdom, ådragen vid arbete i statens tjänst. Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att korpralen Johanssons änka och makarnas två minderåriga barn måtte erhålla understöd, såsom om berörda förordning den 18 juni 1909 varit å dem tillämplig.

Riksförsäkringsanstalten har den 2 februari 1922 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att då änkan Johansson och makarnas två barn syntes vara i stort behov av understöd och då de icke vore berättigade till någon pension eller annat understöd, funne riksförsäkringsanstalten skäligt, att livräntor tillerkändes dem såsom om förordningen den 18 juni 1909 i förevarande fall varit tillämplig.

Beträffande frågan, huruvida de efterlevande borde komma i åtnjutande av begravningshjälp, hade riksförsäkringsanstalten inhämtat, att sådan hjälp utbetalats till änkan Johansson.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet förekommit anser jag billigheten kräva, att korpralen Johanssons änka och minderåriga barn, i överensstämmelse med vad tidigare i liknande fall ägt rum, må komma i åtnjutande av den ersättning, vartill de skulle hava varit författnings-

Departements-
chefen.

enligt berättigade, därest Johansson avlidit inom två år efter det sjukdomen blev känd. Då, såsom riks försäkringsanstalten framhållit, begravningshjälp redan utbetalats, torde ersättningen komma att utgå i form av årliga livräntor till änkan och barnen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till den i följd av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring, avlidne korpralen Carl Robert Johanssons änka Naëmi Johansson, född Hammargren, och makarnas två minderåriga barn må — utan hinder därav, att korpralen Johansson avlidit efter utgången av den tid av två år från det sjukdomen blev känd, som angivits i § 4 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tor Ericsson-Årje.